

7 Linux sareak. Erabiltzaileak eta taldeak

7.1 Erabiltzaileen kudeaketa

Edozein sareko sistema eragile baten erabiltzaileak eta taldeak garrantzi handia dute, sistema eta baliabideak partekatzen dutelako. Horregatik, sistemako administratzailearentzat erabiltzaileen kudeaketa erantzukizun handia du. Lan honek pausu hauek ditu:

- Erabiltzaileak sortu edo ezabatu.
- Erabiltzaileen pasahitzak kudeatu
- Erabiltzaileak konfiguratu
- Hasierako direktorioko fitxategiak kudeatu
- Taldeak sortu eta erabiltzaileak antolatu talde bakoitzean

Gogoratu behar da, Linuxen erabiltzaile administratzailea dagoela, **root** izenekoa eta gero beste erabiltzaile asko sortu daitezkeela behar izanen arabera, taldetan batuta.

- Komando garrantzitsuak:

useradd: erabiltzaileak sortzeko

passwd: pasahitzak kudeatzeko

Tarea	Modo texto (Bash)
Crear usuario	<i>useradd nombredeusuario</i> <i>adduser nombredeusuario</i>
Modificar usuario	<i>usermod nombredeusuario</i>
Cambiar contraseña	<i>passwd nombredeusuario</i>
Eliminar usuario	<i>userdel nombredeusuario</i>

/etc/passwd fitxategiko lerro bat ikusten badugu, informazioa ":" banatzen da:

izaskun:x:1000:1000:ZERBITZARI-01...:/home/izaskun:/bin/bash

- izaskun: erabiltzailearen izena
- x: pasahitza dagoela esaten du (/etc/shadow barruan dago)
- 1000: UID. Erabiltzailearen identifikadorea. Kodigo bakarra bakoitzentzat
- 1000: GID. Taldearen identifikadorea
- ZERBITZARI-01: erabiltzailearen informazioa.(,, informazio gehiago jarri daiteke)
- /home/izaskun: karpeta pertsonala
- /bin/bash: erabiltzaileak zein shell zabaltzen duen.

/etc/shadow fitxategian ikusten den informazioa pasahitza enkriptatuta da.

Erabiltzaile arruntez gain, aplikazioak eta demonioak ("daemon") euren erabiltzaile bereziak dituzte, baimen oso bereziak dituzte eta inoiz ere ez root bezalako baimenik. Pertsonak ezin dute erabiltzaile hauek erabili, programak eta aplikazioak erabiltzeko bakarrik sortzen dira. Adibide bat: **apache** erabiltzailea Apache web zerbitzaria exekutatzeko.

7.2 Taldeen kudeaketa

Windowsen egiten den modura, kudeaketa lanak errazteko taldeak sortzen dira. Horrela, baimenak taldeari ematen zaizkio eta administrazio eta kudeaketa lanak arinago egiten dira. Erabiltzaileek talde bat baino gehiagotan egon daitezke.

Talde berriak sortzerakoan arau batzuk kontutan hartu behar dira:

- Taldearen izena esanguratsua izan behar da eta barruan edukiko dituen erabiltzaileak ondo identifikatu
- Taldearen izenaren luzera beste taldeen antzekoa izan behar da
- Letrak, zenbakiak eta beste karakter batzuk erabiliko dira taldearen izena osatzeko

Komando garrantzitsuak:

- **groupadd: taldea sortzeko**
- **groupdel: taldea ezabatzeko**

Principales comandos de la <i>suite</i> Shadow para gestionar grupos	
Comando	Función
groupadd	Añadir un nuevo grupo
groupdel	Eliminar un grupo
groupmod	Modificar la información de los grupos
gpasswd	Asignar o cambia la clave de un grupo

- Fitxategi garrantzitsu bi daude:

/etc/group: Talde guztiak hemen kokatuta daude

/etc/gshadow: Taldeen pasahitzak.

```

root:x:0:
daemon:x:1:
bin:x:2:
sys:x:3:
adm:x:4:izaskun
tty:x:5:
disk:x:6:
lp:x:7:
mail:x:8:
news:x:9:
uucp:x:10:
man:x:12:
proxy:x:13:
kmem:x:15:
dialout:x:20:
fax:x:21:
voice:x:22:
cdrom:x:24:izaskun
floppy:x:25:
tape:x:26:
sudo:x:27:izaskun
audio:x:29:pulse
dip:x:30:izaskun
www-data:x:33:
--More-- (35%)_

```

```

root:*:*
daemon:*:*
bin:*:*
sys:*:*
adm:*:izaskun
tty:*:*
disk:*:*
lp:*:*
mail:*:*
news:*:*
uucp:*:*
man:*:*
proxy:*:*
kmem:*:*
dialout:*:*
fax:*:*
voice:*:*
cdrom:*:izaskun
floppy:*:*
tape:*:*
sudo:*:izaskun
audio:*:pulse
dip:*:izaskun
www-data:*:*
--More-- (37%)_

```

Irudi biak oso antzekoak dira:

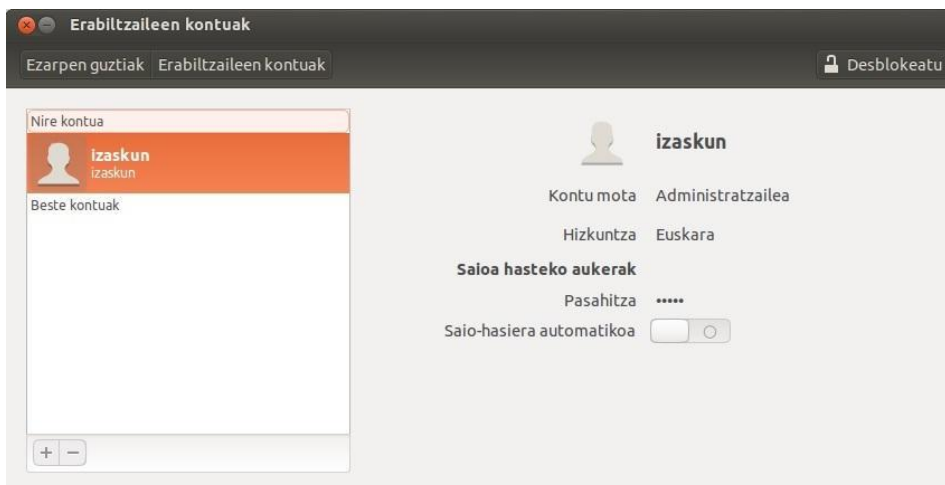
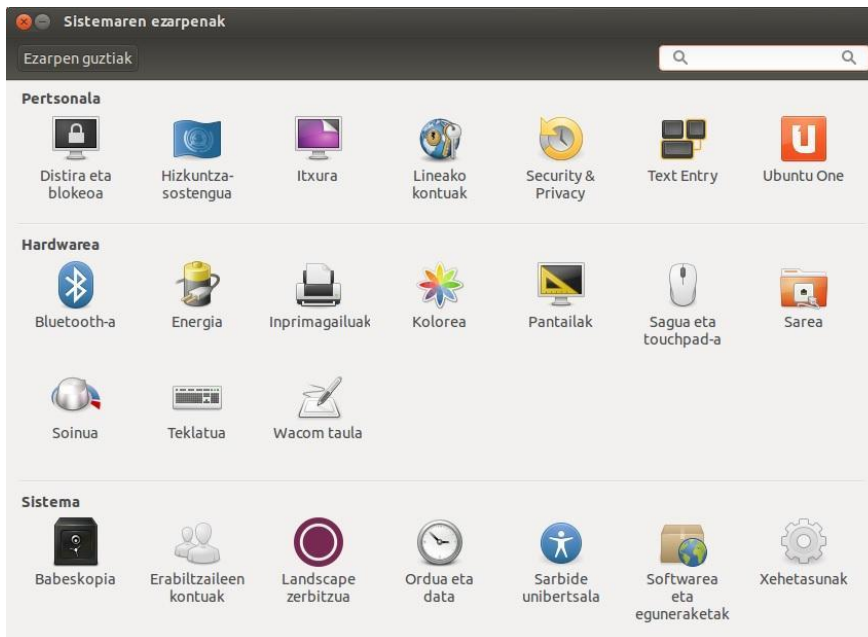
- ezkerrekoa `/etc/group` da, taldearen izena, pasahitza daukala (x), taldearen zenbakia eta azkenean erabiltzaileen zerrenda bat
- eskuinekoa `/etc/gshadow` da, taldearen izena, pasahitza enkriptatuta, eta erabiltzaileen zerrenda.

7.3 Erabiltzaile eta taldeen kudeaketa interfaze grafikoarekin (Ubuntu Desktop)

Gure Ubuntu Desktop-ean tresnak errazago topatzeko aldaketa bat egingo dugu:

apt-get install gnome-panel

Honekin, saioa hasten dugunean nolako idazmahaia ikusi nahi dugun aukeratu dezakegu. Guk klasikoa edo Flashback aukeratuko dugu.

Eskuinean dagoen "Desblokeatu" ikonoa erabili behar dugu "root" baimenak edukitzeko eta erabiltzaile berriak sortzeko.

Erabiltzaile berria, arrunta edo administratzailea izango den aukeratu behar dugu.

Ubuntu Serverrek interfaz grafikorik ez duenez, beste edozein sistema batetik Webmin erabiliz administrazio lanak egin ditzakegu, nabegadorea erabiliz: **https://server-ip:10000**

The screenshot shows the Webmin 1.720 interface. The left sidebar contains a navigation menu with categories like Webmin, System, Servers, Others, Networking, Hardware, Cluster, and Un-used Modules. The main content area displays system information for 'ubuntu-server-00 (127.0.1.1)'. The information includes: Operating system (Ubuntu Linux 14.04.1), Webmin version (1.720), Time on system (Tue Dec 2 19:06:05 2014), Kernel and CPU (Linux 3.13.0-32-generic on x86_64), Processor information (Intel(R) Core(TM) i7-4700MQ CPU @ 2.40GHz, 1 cores), System uptime (0 hours, 46 minutes), Running processes (204), CPU load averages (0.01 (1 min) 0.04 (5 mins) 0.10 (15 mins)), CPU usage (0% user, 1% kernel, 0% IO, 99% idle), Real memory (172.93 MB used, 986.78 MB total), Virtual memory (716 kB used, 1022 MB total), Local disk space (2.28 GB used, 18.58 GB total), and Package updates (3 package updates are available). A 'Reboot Now' button is visible at the bottom right.

Eta tresna hau erabiliz erabiltzaile berriak egin ditzakegu: **System - Users and Groups**

The screenshot shows the 'Users and Groups' interface in Webmin. The left sidebar contains a navigation menu with categories like System, Servers, Others, Networking, Hardware, Cluster, and Un-used Modules. The main content area displays a table of system users. The table has columns for Username, User ID, Group, Real name, Home directory, and Shell. The users listed are: root, daemon, bin, sys, sync, games, man, lp, mail, news, uucp, proxy, www-data, backup, list, irc, gnats, nobody, libuid, syslog, messagebus, landscape, and izaskun. Each user has a checkbox next to its name.

Username	User ID	Group	Real name	Home directory	Shell
☐ root	0	root	root	/root	/bin/bash
☐ daemon	1	daemon	daemon	/usr/sbin	/usr/sbin/nologin
☐ bin	2	bin	bin	/bin	/usr/sbin/nologin
☐ sys	3	sys	sys	/dev	/usr/sbin/nologin
☐ sync	4	nogroup	sync	/bin	/bin/sync
☐ games	5	games	games	/usr/games	/usr/sbin/nologin
☐ man	6	man	man	/var/cache/man	/usr/sbin/nologin
☐ lp	7	lp	lp	/var/spool/lpd	/usr/sbin/nologin
☐ mail	8	mail	mail	/var/mail	/usr/sbin/nologin
☐ news	9	news	news	/var/spool/news	/usr/sbin/nologin
☐ uucp	10	uucp	uucp	/var/spool/uucp	/usr/sbin/nologin
☐ proxy	13	proxy	proxy	/bin	/usr/sbin/nologin
☐ www-data	33	www-data	www-data	/var/www	/usr/sbin/nologin
☐ backup	34	backup	backup	/var/backups	/usr/sbin/nologin
☐ list	38	list	Mailing List Manager	/var/list	/usr/sbin/nologin
☐ irc	39	irc	ircd	/var/run/ircd	/usr/sbin/nologin
☐ gnats	41	gnats	Gnats Bug-Reporting System (admin)	/var/lib/gnats	/usr/sbin/nologin
☐ nobody	65534	nogroup	nobody	/nonexistent	/usr/sbin/nologin
☐ libuid	100	libuid		/var/lib/libuid	
☐ syslog	101	syslog		/home/syslog	/bin/false
☐ messagebus	102	messagebus		/var/run/dbus	/bin/false
☐ landscape	103	landscape		/var/lib/landscape	/bin/false
☐ izaskun	1000	izaskun	izaskun	/home/izaskun	/bin/bash

Eta hemen **Create a new User** aukeratu:

Webmin 1.720 on ub... x

https://192.168.61.148:10000

Google

Create User

Module Index
Help..

User Details

Username

User ID ☒ Automatic ☐ Calculated

Real name

Home directory ☒ Automatic ☐ Directory

Shell

Password ☐ No password required ☐ No login allowed ☒ Normal password ☐ Pre-encrypted password

☐ Login temporarily disabled

Password Options

Password changed **Expiry date**

Minimum days **Maximum days**

Warning days **Inactive days**

Force change at next login? ☐ Yes ☒ No

Group Membership

Primary group ☐ New group with same name as user ☐ New group ☒ Existing group

Secondary groups **All groups** **In groups**

Upon Creation..

Create home directory? ☒ Yes ☐ No

Copy template files to home directory? ☒ Yes ☐ No

Create user in other modules? ☒ Yes ☐ No

[Return to users and groups list](#)

Filesystem Backup
Log File Rotation
MIME Type Programs
PAM Authentication
Running Processes
Scheduled Commands
Scheduled Cron Jobs
Software Package Updates
Software Packages
System Documentation
System Logs
Users and Groups

Servers

Others

Networking

Bandwidth Monitoring
Linux Firewall
Network Configuration
NIS Client and Server
TCP Wrappers

Hardware

Cluster

Un-used Modules

Search:

[View Module's Logs](#)

[System Information](#)

Talde berriak egiteko prozedura berdina egingo zen.